

Методичні рекомендації до третього онлайн-засідання школи молодого вихователя «Час професійного зростання»

Онлайн-засідання школи молодого вихователя 26.10.2022р..2022р.

Підготувала Зубаль І.М., методист відділу дошкільної та початкової освіти Тернопільського ОКІППО

Кожна ступінь освіти носить свій функціональний тягар і не менш важливий та складний у дошкільній освіті. Завдання педагога в дошкільній освіті не лише дати знання, вміння та навички, а й постійно прищеплювати й примножувати любов до життя, навчити дітей долати труднощі й пожинати гарні плоди своєї праці, вміти отримувати задоволення від своєї справи, що несе добро й красу людям. На всіх етапах розвитку освіти актуальною завжди була, є і буде робота з вихователями-початківцями. Сьогоднішній початківець – майбутнє України, і саме від педагогічного колективу, в який приходять молоді педагоги, залежить їх професійне становлення. Для того, щоб початківець став майстром, необхідно створити йому всі умови, надати методичну допомогу, стимулювати його творчість і активність.

З урахуванням реалій сьогодення та дії правового режиму воєнного стану, питання щодо створення безпечного, комфортного, інклюзивного середовища для всіх учасників освітнього процесу й підвищення якості освітньої діяльності закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО) залишаються пріоритетними і в 2022/2023 навчальному році. Окрім того, особлива увага приділяється роботі з батьками й використанню тісної комунікації між усіма учасниками освітнього процесу та формуванню соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку.

- Рекомендації щодо організації роботи з батьками

Налагодження комунікації з усіма учасниками освітнього процесу одне з пріоритетних завдань закладу під час дії правового режиму воєнного стану.

Враховуючи вікові особливості дітей дошкільного віку, ключовою передумовою для ефективного та дієвого освітнього процесу є партнерська взаємодія між батьками та педагогічним колективом.

ЗДО за допомогою сайту може організувати взаємодію всіх учасників освітнього процесу й створити віртуальну бібліотеку, своєрідний банк освітніх ресурсів, постійно оновлювати й поповнювати інформаційне наповнення сайту, використовувати ресурси онлайн-освіти, забезпечити залучення тимчасово переміщених дітей та їхніх сімей до різних програм з дошкільної освіти.

Оскільки форма організації освітнього процесу у ЗДО залежить від безпекової ситуації у кожному регіоні, комунікація має здійснюватися з урахуванням локації дітей (вдома, у бомбосховищі, в умовах зовнішньої міграції, в умовах внутрішньої міграції, в закладі дошкільної освіти, з батьками, вихователями, опікунами, волонтерами тощо) і орієнтуватися на виконання різних завдань, як-от:

- інформування сімей, які евакуйовані з небезпечних територій і можуть долучитися до освітнього процесу за місцем тимчасового проживання;
- надання інформації щодо використання приватних освітніх платформ із безкоштовним доступом до освітніх послуг з метою залучення дітей до освітнього процесу;
- сприяння тимчасовому долученню дітей до освітнього процесу в ЗДО в зарубіжних країнах на період військових дій,
- організація індивідуальних консультацій із фахівцями (практичними психологами, психотерапевтами, медичними працівниками, юристами та ін.);
- психологічний супровід дітей та їхніх батьків у кризовому стані (в умовах евакуації, під час перебування у бомбосховищах, у медичних закладах, прихистках, під час перетину кордону тощо).

Задля ефективності комунікації з батьками, вихователями й усіма, хто задіяний в освітньому процесі, рекомендовано обрати оптимальні для здійснення кожного конкретного завдання канали комунікації.

У складних умовах корисними можуть бути сервіси та інструменти комунікації в онлайн-режимі, а саме:

- розміщення на сайті ЗДО рекомендацій для батьків щодо роботи з дітьми, відповідно до їхнього віку;
- створення спільнот із батьками, вихователями, психологами, тощо в соціальних мережах Viber, Telegram, WhatsApp з використанням електронних платформ Zoom, GoogleMeet, GoogleClassroom, Microsoft Teams з метою надання інформаційно-освітніх та психолого-педагогічних послуг тощо.

- Рекомендації щодо реалізації освітнього процесу в ЗДО з використанням дистанційної форм здобуття освіти

В умовах сьогодення організація освітнього процесу повинна відбуватися з урахуванням безпекової ситуації за допомогою очної, дистанційної або змішаної форми роботи.

У процесі організації освітньої діяльності в дистанційному форматі слід звернути особливу увагу на такі аспекти:

- організація навчання педагогічних працівників щодо дистанційної роботи з дітьми та надання їм методичної підтримки;
- забезпечення педагогів необхідним обладнанням та інтернетом;
- організація психолого-педагогічної підтримки та супровід всіх учасників освітнього процесу;
- систематична організація освітнього процесу з дітьми раннього та дошкільного віку.

Багато використовувати синхронне і асинхронне навчання.

Синхронне навчання – це процес, коли відбувається онлайн-заняття, а асинхронне – коли вихователь записує відеозаняття або записує, наприклад, мотиваційне відео для дітей і передає його батькам для самостійного опрацювання дітей. Якщо дитина не може самостійно опрацювати його, то батьки разом із дитиною опрацюють наданий матеріал.

Під час запровадження дистанційної форми організації освітнього процесу батьки мають стати партнерами педагогічних працівників. Тобто перша робота має відбутися саме з ними, а вже далі з їхніми дітьми.

Особливу увагу треба звернути на організацію дистанційної освіти дітей з особливими освітніми потребами (далі – діти з ООП).

Рекомендуємо перехід із прямої моделі надання освітніх послуг на тренерську. Вихователь переважно консулює батьків дитини з ООП як її розвивати, як правильно заспокоїти, як впоратися з агресією чи істерикою.

Педагог безпосередньо не має контакту з дитиною з ООП, але через батьків може продовжити її розвиток та освіту.

Рекомендуємо використовувати у роботі матеріали, розміщені на сайті МОН:

- [рубрика «Сучасне дошкільня під крилами захисту»;](#)
- [платформа розвитку дошкільнят «НУМО»;](#)
- [поради з надання першої психологічної допомоги людям, які пережили кризову подію;](#)
- [поради від експертів ЮНІСЕФ «Як підтримати дітей у стресових ситуаціях»;](#)
- [інформаційний комікс для дітей «Поради від захисника України»;](#)
- [хрестоматію для дітей дошкільного віку «Моя країна – Україна» з національно-патріотичного виховання.](#)

Рекомендації для педагогів ЗДО

1. Організовувати освітній процес з урахуванням воєнної ситуації у населеному пункті (очне, змішане, дистанційне).

2. Враховувати особливості дітей дошкільного віку під час організації освітнього процесу в дистанційному форматі. Такі заняття, у разі згоди батьків, з дітьми молодшого та середнього дошкільного віку проводяться не більше 10 хвилин, старшого дошкільного віку — 15 хвилин.

3. Перевіряти технічне налаштування, обов'язково звертати увагу на налаштування веб-камери, її необхідно встановити на рівень очей або трохи вище, адже діти повинні бачити очі педагога, важливо дивитися у камеру.

4. Під час зйомки прагніть до створення коротких і дидактично продуманих відеороликів. Два п'яти хвилинних відео будуть переглянуті з набагато більшою ймовірністю і корисністю, ніж одне десятихвилинне.

5. Використовуйте режим демонстрації екрану. Простий спосіб створити відеозаняття — це записати показ ваших слайдів. Але не забувайте, що це досить швидкий спосіб втомити дітей, якщо ви не тримаєте екран активним. Слайди повинні бути рухомими. Додайте більше переходів і анімацій, використовуйте курсор миші або режим малювання, щоб виділити, підкреслити щось важливе на слайді.

6. Співпрацювати та організовувати зворотний зв'язок з батьками дітей, через вебсайт закладу, програми Skype, Viber, WhatsApp, Telegram та соціальні мережі з питань стану здоров'я дитини, особливостей навчання, виховання, розвитку дітей при використанні дистанційного та змішаного видів комунікації. Результати зворотного зв'язку сформулюють основу для планування консультативної та методичної допомоги батькам з різних питань виховання дітей.

7. Інформувати батьків щодо допомоги дітям у подоланні негативних наслідків травмуючих подій та адаптації до нових обставин їхнього життя. Для цього практичні психологи мають вести постійне спостереження за ними, а

вихователі — враховувати в освітній роботі дані моніторингу психічного стану дітей, організувати емоційнопідтримувальну мовленнєву комунікацію, використовувати індивідуально дібраний комплекс технологій психолого-педагогічного супроводу.

8. Формувати бібліотеку онлайн-матеріалів для організації освітнього процесу. Бібліотека може зберігатися у хмарі з подальшим надсиленням доступу усім стейкхолдерам.

9. Використовувати публікації психолого-педагогічного та методичного спрямування, зокрема на сайті МОН [“Сучасне дошкілля під крилами захисту”](#) у Telegram-каналі «Підтримай дитину» <https://t.me/pidtrumaidutuny>.

10. Проводити роботу з батьками щодо [психологічного супроводу дитини](#) у воєнний час, надавати консультативну підтримку [щодо допомоги дітям впоратися](#) з тривожністю під час воєнних дій.

11. Залучати дітей до самостійного виготовлення поробок, малюнків, будь-яких проєктів, адже швидке усвідомлення результату підвищує відчуття спокою і сили.

12. Спостерігати за поведінкою дитини. У разі регресивного стану (відкатування в поведінці та реакціях до більш раннього віку) доречними будуть тілесні ігри та вправи.

13. Організувати педагогічний супровід дітей дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та їхніх батьків щодо формування навичок безпечної поведінки, стресостійкості, збереження фізичного, психологічного, емоційного здоров'я із застосуванням освітнього процесу у дистанційному та змішаному форматі.

Необхідними умовами якісної інклюзивної освіти, зокрема в умовах дистанційної взаємодії є:

- створення інклюзивного освітнього простору, яке відповідало б потребам і можливостям кожної дитини та забезпечувало належні умови для здобуття освіти в дистанційних умовах (здійснюється через застосування низки ІКТ, веб і хмарних технологій, адаптації або модифікації тощо з дотриманням таких [складових](#), як: фізичне (загальний дизайн кімнати з урахуванням осередків діяльності, матеріалів, меблів та ін.), соціальне (охоплює взаємодію, яка відбувається в групі між однолітками, педагогами та членами сім'ї) та часове середовище (сукупність, послідовність та тривалість процедур та заходів, що відбуваються у ЗДО протягом дня). Для дітей, чиї особливі освітні потреби не вдається задовольнити через технології універсального дизайну в умовах дистанційної освіти, здійснюється відповідна адаптація та / або модифікація змісту, процесу, результатів навчання та онлайн середовища, відповідно до індивідуальної програми розвитку дитини та поточної ситуації щодо факторів середовища;

- проєктування освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами може здійснюватися з урахуванням рекомендацій, що подані у порадику для педагогів ЗДО [«Середовище, що належить дітям»](#) ;

- надання освітніх, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг;

- забезпечення партнерства вихователя й асистента вихователя (складання графіку роботи; підбір базових інструментів та платформ для створення

комунікативного простору; планування освітнього процесу та режимних моментів, підготовка, адаптації, наповнення освітнього середовища, зокрема й онлайн; присутність під час онлайн-занять, у тому числі й з метою здійснення спостережень та фіксування результатів у журналі спостережень (форма ведення — довільна, визначається в ЗДО) для вивчення взаємодії, проявів індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та задоволення потреб дітей групи; участь у розробленні та наповненні індивідуальної програми розвитку, у тому числі у підготовці інформації для учасників засідання команди психолого-педагогічного супроводу за результатами спостереження за дитиною з особливими освітніми потребами);

- здійснення моніторингу виконання індивідуальної програми розвитку та задоволення особливих освітніх потреб дітей в умовах дистанційної освіти: синхронне спостереження за процесом виконання дитиною завдання, рівнем самостійності та труднощами, які в неї виникають, участь батьків та ін.

Такі фрагменти надаються за попередньою погодженістю між батьками та педагогами. Забороняється поширення та демонстрування фрагментів іншим особам без дозволу батьків.

7. Підвищувати власний фаховий рівень з оволодіння цифровими інструментами для забезпечення якості дошкільної освіти відповідно до суспільних викликів. Зокрема, за допомогою реєстрації і проходження різних онлайн-курсів на платформах суб'єктів підвищення кваліфікації.

8. Вивчати та поширювати досвід педагогів, зокрема з інших країн щодо організації роботи з дітьми дошкільного віку під час військових дій.